

rozsudek zrušiti a nalézacímu soudu naříditi, by znovu o věci jednal a rozhodl.

Čís. 992.

Budoucně teprve hrozící nouze nemůže trestnému činu, časově značně předcházejícímu, propůjčiti beztrestnost.

V pouhé nabídce náhrady škody, pokud se týče v ochotě, škodu nahraditi, nelze spatřovati náhradu ve smyslu § 187 tr. zák. Pachatel nese sám nebezpečí nezaviněné náhody nebo cizí vinu, znemožnivší mu náhradu ve smyslu § 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1922, Kr I 843/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 22. dubna 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem krádeže dle §§ 171, 174 II a) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Nalézací soud neuznal, že se obžalovaní dopustili krádeže v takové nouzi, jež by dosahovala stupně trestnost vylučujícího důvodu dle § 2 lit. g) tr. zák. Zmateční stížnost brojí proti tomuto názoru, opakuje obšírně znova celou obhajobu obžalovaných a usiluje prokázati správnost její a tím opodstatněnost uvedeného omluvného důvodu. Leč nelze jí přiznati úspěchu. Nalézací soud vzal výslechem revírníka S-a a hajného R-a za prokázáno, že obžalovaný H. dostal 1 m³ dříví palivového od obce a 2 m³ pařezového z přidělu a že nemusel míti a také skutečně neměl nouze o dříví palivové, ježto měl na dvoře dříví dostatek a mohl si je zaopatřiti zákonným způsobem a nikoli krádeží. K náhledu tomuto dlužno se plně přikloniti, zvláště když ze samého zodpovídání se obžalovaného H-a při hlavním přelíčení vychází na jevo, že v době spáchané krádeže měl 1 m³ palivového dříví, hodícího se na pečení chleba, a když obžalovaný sám udával, že takovýto 1 m³ palivového dříví vystačí tak asi na 5krát k pečení chleba. Tyto vlastní údaje obžalovaného vylučují předpoklad neodolatelného donucení ve smyslu § 2 lit. g) tr. zák., jehož zákonnému pojmu odpovídá taková situace nějaké osoby, ve které tato jen spácháním trestného činu zachrániti může ohrožený právní statek, zde tudíž obžalovanými tvrzené zásobování chlebem a v důsledku toho živobytí rodiny. Měl obžalovaný v době činu po ruce takové množství dříví, které stačilo tak asi na 5krát k pečení chleba, takže o nějaké neodolatelné nouzi v době činu, co by právě padalo na váhu a bylo trestně závažným, nemůže býti řeči. Okolnost, že dotyčné množství nestačilo snad na celý rok, nemůže obžalovaného ospravedlniti, neboť v budoucnu teprve hrozící nouze nemůže trestnému činu, časově značně předcházejícímu, propůjčiti beztrestnost. Může se mluviti o neodolatelném donucení jen tenkrát, když je tu bezprostřední nebezpečí pro ohrožený právní statek a když jen trestným jinak činem může býti odvráceno. Takového bezprostředně hrozícího nebezpečí však tu nebylo a dle zjištění rozsudku dlužno také za to míti, že obžalovaný měl v mezidobí dosti možností, by se pokusil přípustným způ-

sobem získati si potřebné další dříví. Nalézací soud této možnosti na základě okolností daného případu nevyloučil, naopak ji připustil a uvedl pro svůj výrok dostatečné a přesvědčivé důvody. Tím je odňata půda veškerým námitkám zmateční stížností s hlediska důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) (čís. 9 lit. b) § 281 tr. ř.

Bezdůvodnou jest též stížnost, pokud se obrací proti soudcovskému výroku, jímž odepřen byl obžalovaným trestnost vylučující důvod účinné lítosti ve smyslu § 187 tr. zák. Stížnost připouští, že obžalovaní do trestního oznámení, které učiněno bylo lesní správou u okresního soudu dne 15. prosince 1921, škody nenahradili. Tím je přiznání dobrodiní § 187 tr. zák. odvislého dle jasného znění zákona na skutečné náhradě škody, vyloučeno. V pouhé nabídce náhrady škody, pokud se týče v ochotě, škodu nahraditi, nelze spatřovati náhradu ve smyslu § 187 tr. zák. Na věci nemůže ničeho měniti okolnost, že poškozený, pokud se týče jeho zástupce odepřel náhradu přijmouti, poněvadž vzhledem ku přesnému znění § 187 tr. zák. nese pachatel sám nebezpečí nezaviněné náhody nebo cizí vinu, znemožnivší mu náhradu. Náhody, ať jakéhokoliv druhu, zmařivší úmysly a dobrovůli pachatelovu, nahraditi škodu, přece jen zabraňují, by lítost jeho stala se účinnou ve smyslu zákona a vedla k jejímu uskutečnění, jež záleží teprve v náhradě škody. V případě takovém zůstává při pouhé dobré vůli, škodu nahraditi, ale bez skutečné náhrady škody, jež je dle zákona podmínkou beztrestnosti. Nalézací soud poznamenává ostatně výstižně, že obžalovaní, chtěli-li si zabezpečiti beztrestnost z důvodu § 187 tr. zák., měli dosti příležitosti, by tak učinili složením příslušné ceny za dříví buď u starosty neb u soudu, by takto umožnili poškozenému, složenou náhradu kdykoli převzít. Za tohoto stavu věci může býti zůstaveno stranou, je-li správným náhled soudu, že beztrestnost dle § 187 tr. zák. byla vyloučena již tím, že obžalovaní nenahradili škody do udání krádeže lesnímu správci S-ovi.

Čís. 993.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro skutkovou podstatu řetězového obchodu jest lhostejno, zda pachatel prodával předměty potřeby pouze příležitostně známým a jen ve množství nepatrném.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1922, Kr II 635/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 17. května 1921, jímž byl obžalovaný Antonín O. podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin řetězového obchodu dle čís. 4 § 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjišťuje o obžalovaném Antonínu O-ovi, který je cihlářem, že v lednu 1921 několikrát svým známým přepustil cigarety, za